

[Alfred Kristensen.]

keltas personlige Opfattelse. Vi er jo ikke saa faa, vi er vel 100 000 Vælgere i Sønderjylland, og hvis vi skulde prøve paa at skille den enkelte ud og høre hendes eller hans Opfattelse, vilde det vistnok blive noget besværligt, og selv om et Par Snese selvbestaltet har hævdet deres Opfattelse, vil det i alt Fald ikke kunne ændre det fjerneste ved mit principielle Standpunkt. Jeg har endnu ikke opgivet Haabet om, at man i dette høje Ting kan naa til en enstemmig Tilslutning til Lovforslaget, da det vilde være af meget afgørende Betydning, men i alt Fald vil jeg udtale Haabet om, at Fler-tallet bliver saa stort som muligt, idet det er min sikre Overbevisning, at den her foreslaaede Ordning er den Ordning, man ikke alene fra dansk, men ogsaa fra tysk Mindretals Side vil være bedst tjent med — den Ordning, som vil give de mindste Gnidningsflader, og som er bedst medvirkende til, at vi paa ny kan arbejde os sammen i det daglige Liv og Omgangen Danskere og Tyskere imellem, hvad vi nu engang ikke kan undgaa og ikke skal undgaa efter den Beslutning, som blev taget i 1920.

Jeg tilsiger mit Partis Støtte til Lovforslaget, saaledes som det foreligger.

Jefsen Christensen: Det har jo været saaledes i det noget hektiske Aar, der er gaaet siden Kapitulationen og indtil nu, at adskillige Ordførere har maattet begynde med at sige: Jeg har noget at sige paa mit Partis Vegne, men jeg har ogsaa noget at sige paa egne Vegne. Ingen vil vel forundre sig over, at det ogsaa i dette Tilfælde ligger saaledes for mit Vedkommende. Jeg vil dog straks sige, at jeg gerne paa mit Partis Vegne vil anbefale Lovforslaget til en velvillig og saglig Behandling i dette høje Ting. Jeg skal senere komme tilbage til selve Lovforslaget, men jeg vil gerne først have Lov til at sige et Par Ord om min Opfattelse af det Spørgsmaal, der her foreligger, saa dybtgaaende og alyorligt, som det er.

Det kan ikke undre, at der i hvert Fald for mig i høj Grad er Grund til at give et lille historisk Tilbageblik over Udviklingen og Vilkaarene i de sønderjyske Landsdele. Jeg kunde ikke lade være med at lægge Mærke til, at Ordførerne i det andet høje Ting alle sammen var Folk, der slet ikke havde oplevet Fremmedherredømmet paa samme Maade som vi andre. Den eneste af dem, der var født dernede, var Erik Appel, men han flyttede meget hurtigt bort derfra og har overhovedet ikke faaet sin Skolegang under samme Vilkaar som vi andre.

Tyskerne begyndte i 1864 med straks at forbyde al dansk Undervisning Syd for den Grænse, vi fik i 1920. De gik allerede i 1871 til at indføre forskellige Timer i Tysk i det rent dansktalende og dansksindede Nordslesvig. I 1878 gik de meget, meget stærkere frem med Hensyn til Fortyskningen af den danske Folkeskole i Sønderjylland. I 1888 udryddede de fuldstændig al Undervisning paa Dansk i de offentlige Skoler i de sønderjyske Landsdele og forlangte over for Privatskoledannelser, at de, der skulde undervise i Hjemmeundervisningen eller Privatskolerne, skulde give en Undervisning, svarende til den, man forlangte givet i den offentlige Folkeskole. Der levedes os kun 4 Timers Undervisning i Religion paa Dansk.

Fra dansk Side svarede man i 1881 med Oprettelsen af Sprogforeningen, i 1888 med den danske Vælgerforening, i 1892 med Sønderjysk Skoleforening. Ind imellem havde man spredt forsøgt paa nogen dansk Hjemmeundervisning, men det blev efterhaanden forbudt. De Lærerkrafter, man kunde antage i de private Hjem, skulde give en Undervisning, der fuldt ud svarede til den Undervisning, der blev givet i den offentlige Skole, og derfor blev al Hjemmeundervisning efterhaanden fuldstændig værdiløs. Det var den Linie, man fulgte fra preussisk Side efter Erobringen af Landsdelen i 1864.

Med Skoleforeningens Dannelse i 1892 blev der af dybt interesserede og dybt alvorlige Mennesker skabt Muligheder for, at Ungdommen efter Konfirmationsalderen kunde komme paa danske Efterskoler, Højskoler og Fagskoler af enhver Art, idet man søgte at skaffe Midler til Veje, saa at ogsaa de mindst bemidlede kunde blive hjulpet til saadanne Ophold paa Skoler Nord for Grænsen. Og jeg kan forsikre det høje Ting for, at hvad man end fandt paa i Retning af Undertrykkelse af dansk Skolevæsen i de sønderjyske Landsdele, saa kunde mærkværdigt nok en enkelt Vinter paa en saadan dansk Skole Nord for Grænsen i meget høj Grad bøde derpaa. Men det kunde selvfølgelig kun ske, fordi Hjemmene i Nordslesvig trofast værnede om det danske til Trods for Forbudene mod det danske Sprogs Benyttelse i de tysksprogede Skoler.

Jeg begyndte at gaa i Skole i 1886. Da havde vi det endnu saadan, at Børnene i de mindste Klasser i de sønderjyske Skoler overhovedet ingen tysk Undervisning fik. Vi lærte — paa samme Maade som Børnene i Danmark — Ingemanns Morgen- og Aftensange, alle de smaa Børnesange og alle de danske Sange, man paa det Tidspunkt søgte